

УДК 34.01; 34.047; 342.72/.73

DOI <https://doi.org/10.33216/2218-5461-2020-39-1-91-97>

КОНЦЕПЦІЯ СЕМІОТИКИ У СОЦІАЛЬНОМУ ПРАВІ: ПРОБЛЕМИ ДОКТРИНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Мельник Я.Я.

THE CONCEPT OF SEMIOTICS IN SOCIAL LAW: THE DOCTRINAL POLICY PROBLEMS

Melnik Ya. Ya.

У статті розглядаються проблеми становлення інституту семіотики в соціальному праві. Розглядаються питання доктринального семіотичного вакууму, що позначається на правовій політиці повноцінного розвитку соціального права.

Автор зазначає, торкаючись змісту терміну «семіотика» (грецькою «*semeiotikón*»), він від «*seméion*», що означає знак, ознака, а семіологія, як наука, досліджує властивості знаків і знакових систем, природних і штучних мов. Вчена О.М. Балінська семіотику права пропонує визначати як окремий напрям філософії права, що концептуально охоплює всі основні філософські аспекти (онтологію, гносеологію, аксіологію, антропологію та праксеологію) права як суспільного феномена.

Розмірковуючи про дійсність як образ образів, не було б зайвим відмітити позицію Г. Андерса, який зазначає, що образи принципово оприявнюють не зв'язки, а лише вирвані картини світу, отже, коли вони показують світ, вони і його приховують. Зрештою, Г. Андерс зауважує, що сенсаційне сутнісно належить до шаблонів; і не лише тому, що воно їх прикриває і гасить; а й тому, що воно саме тяжіє до перетворення на шаблони.

Абсолютизація права, – на думку В.В. Завальнюка, – це теж міф про право як реалізацію справедливості, ідеалу. Міф, що втілює месіанський образ права, який існував на різних історичних етапах, трансформувалася і утворив безліч похідних міфів. Ю.Г. Барабаш та В.Л. Федоренко приходять до висновку у тому, що соціальна політика держави в тому числі на конституційному рівні, повинна бути переорієнтована виключно з питання про соціальне піклування громадян на створення умов, коли кожен зможе власними зусиллями гарантувати собі нормальне існування. Схожої позиції притримуються й науковці М.І. Іншин та В.І. Щербина. Вони відмічають, що зазвичай, кінцевими цілями соціальної політики є досягнення рівноваги, стабільності і безпеки життя у суспільстві, цілісності і динамізму його розвитку, забезпечення достатніми матеріальними, організаційними та іншими ресурсами їх прогресу та вдосконалення, а в кінцевому рахунку становлення умов для спокійного життя громадян, їх упевненості у завтрашньому дні.

Ключові слова: соціальне право, правова семіотика, соціальна політика, семіотика соціального права, право, як знакова система.

Актуальність теми. Вчення про право як знакову систему в сучасному світі має важливе значення не тільки для загальнотеоретичної юриспруденції, але й для доктрини соціального права. Адже впровадження цієї

концепції у доктрину соціального права відкриває чіткий та зрозумілий шлях до узагальненого розуміння та інтерпретації правових текстів зведених у атрибутивно-знаковий стандарт правила поведінки, норми

права. Відсутність на доктринальному та законодавчому рівні методології інтерпретації цього вчення, посилює проблеми праворозуміння мови права, ускладнює застосування та виконання приписів закону, права.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Проблемами семіотики права як і соціального права переймалися чимало дослідників. Серед них можливо відмітити М.І. Іншина, В.А. Багрія, О.М. Балинська, Д. Співак, О.В. Павлишина, О.В. Мінченко та інші. Проте із поміж ґрунтовно проведених досліджень, безпосередньо проблемами правової політики забезпечення соціального права концепцією семіотики, нажаль, не переймалися з об'єктивних причин. Відтак виникає питання про необхідність проведення дослідження у цьому ключі.

Мета дослідження полягає у тому, аби з'ясувати проблеми доктринальної політики впровадження у соціальному праві концепції семіотики.

Виклад основного матеріалу. Проблеми правової політики соціального права тісно пов'язані із кон'юнктурою категорій «можливості» та «дійсності» у праві, які характеризуються рядом ознак, знаковістю та правосприяттям.

Насамперед йдеться про політику права, яка сприймається як використання права з метою здійснення свідомих змін у суспільстві. А за Л.Й.Петражицьким правова політика включає в себе раціональне керування індивідом та масовою поведінкою за допомогою відповідної правової мотивації; культивування позитивних схильностей, удосконалення людської психіки – американський варіант – соціальна інженерія [3, с.579].

Водночас, та чи інша проблема у праві, що охоплена певною його стратегією характеризується певними ознаками, шаблонами, а її система – охоплюється знаковими умовами, тобто, сукупністю можливого та дійсно-

го, що підпадає під семіотичну складову розуміння права.

Торкаючись змісту терміну «семіотика» (грецькою «*semeiotikón*»), походить від «*seméion*», що означає знак, ознака, а семіологія, як наука, досліджує властивості *знаків* і знакових систем, природних і штучних мов. А термін «знак» розуміється в широкому сенсі як деякий об'єкт (взагалі кажучи, довільної природи), якому за певних умов (створюючих в сукупності знакову ситуацію) зіставлено деяке значення, що може бути конкретним фізичним предметом (явищем, процесом, ситуацією) або абстрактним поняттям [12].

О.М. Балинська *семіотику права* пропонує визначати як окремих напрям філософії права, що концептуально охоплює всі основні філософські аспекти (онтологію, гносеологію, аксіологію, антропологію та праксеологію) права як суспільного феномена, що створений і діє на основі функціонально зорієнтованих кодів, символів, знаків соціальної дійсності. На її думку, це нова наукова парадигма, що має свій специфічний предмет вивчення та методологічну основу, розглядає всі явища правової дійсності як знакові системи і феномени комунікації [1, с. 377–378].

О.Мережко відмічає, що «...з точки зору семіотики, одним з ознак, які конструюють державу (крім таких загальноновизнаних елементів, як населення, територія і уряд) є специфічний символізм, який виражається у зовнішній державній атрибутиці (герб, прапор, погони, ордени і т.д.)... Специфіка семіотичного підходу полягає в тому, що досліднику не потрібно пізнавати реальність безпосередньо, оскільки будь-яке знання, включаючи юридичну науку, формулюється за допомогою мови, а мова, будучи системою знаків, в принципі не здатна допомогти досліднику проникнути в світ як він є...» [7].

Розмірковуючи про дійсність як образ образів, не було б зайвим відмітити позицію Г. Андерса, який зазначає, що образи принципово оприявнюють не зв'язки, а лише вирвані картини світу, отже, коли вони показують світ, вони і його приховують [8, с.37]. Водночас Г. Андерс звертає увагу на те, що шаблони лише тоді досягають максимальної ефективності, коли вони максимально реалістичні. Дослідник додає, що ми живемо не в епоху сюрреалізму, а в епоху псевдореалізму, в епоху прикрашань, яка прикрашає себе як епоха певних викриттів. Адже, там, де брешуть – а де цього не роблять? – то вже брешуть, не коли пишуть, а коли фотографують, ні, – відмічає дослідник, – не коли фотографують, а коли ефективно фотографують. А той хто прагне зробити реальність шаблонною, більш реалістично маскуватиме свої шаблони за допомогою фотографії (образів – *Я.М.*). Утім, щоби зможти це зробити, щоби зможти загасити реальність удаваним образом, знову ж таки потрібен спеціальний образ реальності, надреальний.. який гасить, словом, сенсаційний образ, який сам по собі за певних обставин і є істинним, але саме тому є цілком не істинним, бо він гасить і разом з іншими сенсаційними образами створює такий загальний образ світу, який не відповідає дійсності. Тому сукупністю реальності сенсаційний образ стає саме там, де мають продукуватися шаблони. Зрештою, Г.Андерс зауважує, що сенсаційне сутнісно належить до шаблонів; і не лише тому, що воно їх прикриває і гасить; а й тому, що воно саме тяжіє до перетворення на шаблони; оскільки не має власне, нічого стереотипного, ніж те, що щодня видають за нове, і ніж те, що у супертаємничому вчорашньому вбивстві схоже на супертаємниче сьогоднішнє вбивство [8, с.38].

Очевидно, що підхід Г.Андерса скоріш проявляє негативні, небажані тенденції та загрозові елементи, що можуть впливати із

образів, шаблонів, «знакових систем» тощо. До того ж, варто мати на увазі, що з філософської точки зору «...об'єкт же образу ніколи не є більшим, аніж свідомість про нього, він цілковито визначається цією свідомістю – з образу неможливо дізнатися ні про щось нове, чого б ми не знали раніше...» [9, с.37].

Доволі цікавим є і те, що міфи можуть проявлятися як ідеологічне джерело права. А власне через міфологічні образи та міфологеми, що коріняться у свідомості суб'єктів правотворчості і покладені в основу правових нормативів [4, с.61]. До того ж, міфами в якості джерел права є правові міфи, що існують як самостійні явища як правового життя минулих років, так і в сучасному правовому житті. Абсолютизація права, – на думку В.В.Завальнюка, – це теж міф про право як реалізацію справедливості, ідеалу. Міф, що втілює месіанський образ права, який існував на різних історичних етапах, трансформовався і утворив безліч похідних міфів: міф про реалізацію справедливості в суспільному житті й традиціях минулого, міф про реалізацію справедливості в правах людини, міф про реалізацію справедливості в колективності, плановій економіці й соціальній рівності. А тому, з позиції вченого, міфічна віра в чинність і абсолютизацію правового закону неминуче приводить до необхідності зміни цього закону через його неспроможність, невідповідність своєї вищої мети й встановлення нового закону [4, с.61].

В підтвердження дійсності (реальності) вищезазначеного, приведемо декілька прикладів рішень КС України, що були постановлені нівелювавши ряд соціальних прав.

Ю.Г. Барабаш зазначає, що в 2010—2011 роках під впливом цілої низки обставин відбулась докорінна зміна у доктринальних підходах Суду з питання гарантування соціальних прав. Як зазначає вчений, йдеться про два славнозвісні рішення від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011 та від 25 січня 2012 року

№ 3-рп/2012, в яких Суд чи не вперше віддав перевагу принципу «фінансової безпеки» (точніше, «збалансованості державного бюджету») на противагу неможливості перегляду системи гарантій соціальних прав, заперечивши в останніх (прав) характер абсолютних. До того ж, на думку Ю.Г. Барабаша, у «... вітчизняному конституційному судочинстві ми чомусь опинились у ситуації можливості вибору лише між двома діаметрально різними підходами — з одного боку, заборона будь-якого перегляду в бік зменшення соціальних виплат, ліквідації пільг та гарантій, а з іншого — дозвіл на повну дискрецію законодавця у проведенні політики в сфері соціального захисту...» [2]. Тому, зазвичай, держави різняться ступенем активності захисту інтересів усіх верств населення [5, с.28].

Ю.Г. Барабаш та В.Л. Федоренко приходять до висновку у тлумаченні, що соціальна політика держави в тому числі на конституційному рівні, повинна бути переорієнтована виключно з питання про соціальне піклування громадян на створення умов, коли кожен зможе власними зусиллями гарантувати собі нормальне існування [10, с.83].

Схожої позиції притримуються й М.І. Іншин та В.І. Щербина. Вони відмічають, що зазвичай, кінцевими цілями соціальної політики є досягнення рівноваги, стабільності і безпеки життя у суспільстві, цілісності і динамізму його розвитку, забезпечення достатніми матеріальними, організаційними та іншими ресурсами їх прогресу та вдосконалення, а в кінцевому рахунку становлення умов для спокійного життя громадян, їх упевненості у завтрашньому дні [5, с.28].

М.І. Іншин та В.І. Щербина, погоджуючись із М. Мироненко («Економічне зростання і соціальний прогрес», 2011р.) стосовно системи соціального забезпечення, відмічають, що стратегія розвитку суспільства у такій, повинна забезпечувати достатні можливості для зростання доходів і зайнятості.

Тільки тоді розвиток суспільства буде зорієнтовано на людину, коли він веде до задоволення потреб кожного і забезпечує можливість для всіх [5, с.26].

Статика права – це надто короткочасний етап його функціонування, бо кожний новий правовий прецедент, що не має нормативно-правового вирішення, стає своєрідною біфуркаційною точкою, яка штовхає систему права зі стану відносної рівноваги на новий виток детермінованого розвитку. Причому передбачити або спрогнозувати цей процес практично неможливо, «правова інженерія» є такою ж фікцією, як і вигадання типів правопорушень, яких немає в суспільстві, але які, на думку «правових синоптиків», можуть виникнути [1, с.122].

Для найбільш глибокого розуміння феномену права, важливим аспектом є такі категорії як правова можливість та правова дійсність.

Досліджуючи проблеми правової можливості та дійсності у праві, М.І. Матузов та Н.В. Ушанова відмічають, що в останні роки інтерес вчених до філософських проблем права суттєво виріс. На їх думку, це обумовлюється насамперед тим, що різко ускладнилась сучасна правова дійсність, оскільки виникли нові умови, реалії; протікають ті події та процеси, які вимагають більш глибокого проникнення в сутність тієї чи іншої проблеми [6, с.5]. Водночас, дослідники додають, що багатогранна дійсність породжує чималлий спектр можливостей – як бажаних так і небажаних, прогресивних та регресивних. Кожна із них, перетворюючись в життя належить багато в чому від вибору та ціле направлених дій самих суб'єктів права (рядових громадян, соціальних груп, власних структур, держави), їх потреб, бажань, цілей. Тому важливим є те, щоб правові можливості базувалися на законах та інших нормативно-правових актах. Також, необхідно мати й на увазі різну соціальну цінність та важливість

тих чи інших можливостей, навчитися передбачати «непотрібні» можливості в правовій системі, стримувати їх розвиток; не підмінити дійсність формальною можливістю, не приймати можливе за дійсне. Адже будь яка переоцінка можливостей неминуче призводить до помилок на практиці [6, с.4]. В зв'язку із цим, особливої актуальності набуває аналіз процесу осмислення соціально-правової дійсності [13, с.115; 11, с.3–4; 6, с.6].

За такого тлумачення, стає очевидним те, що природна приналежність знаків та систем до процесів та явищ, ситуацій є, по суті, соціально значимими, адже стосується суспільних відносин, а також, охоплюється соціальним змістом правової системи, як свого роду знакової системи.

Ведучи мову про «знаки» та їх систему, семіотика базується скоріш на уявленнях про ті чи інші об'єкти, об'єкти локального та глобального, та, навіть глокального масштабу, які можуть характеризуватися як системні та комплексні явища. Адже глобалізація та глокалізація, насамперед відображають неоднорідність цивілізаційного розвитку, формування конгломератності та поляризації світу, підтверджують важливість регіональних, національних і локальних особливостей суспільного розвитку [3, с.160]. До того ж, глокалізація є суперечливим, об'єктивно-суб'єктивним процесом поєднання глобальних та локальних, глобальних і регіональних правових процесів, зв'язків, явищ, протистояння національних правових інтересів, норм до глобальних, із збереженням національних рис і особливостей [3, с.156]. А за таких обставин, семіотичний аспект глокалізації права функціонально відображає правову політику в атрибутивно-знаковому контексті, оскільки є «...системою цілей та засобів їх досягнення тієї чи іншої держави у сфері внутрішнього і зовнішнього життя...» [14, с.629].

Висновки. Враховуючи вищевикладене, можливо вказати на те, що проблеми правової політики можливо розглядати через семіотику, як специфічний науковий напрям, а власне – особливу концепцію, яка надає можливість з'ясувати базисні надбудови системи правового регулювання в соціальному праві, а філософський аспекти семіотики як концепції – виявити зв'язки із міфами, сенсом об'єктів, їх знаково-атрибутивними властивостями впливу на усвідомленням суб'єктом права вимог закону, його дійсність та реальність; як і в цілому визначити сферу правової політики соціального права на предмет її придатності, зрозумілості та доступності норм соціального права.

Література:

1. Балинська О.М. Семіотика права: монографія / О.М. Балинська. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 416с.
2. Барабаш Ю. Беззахисні права чи необґрунтовані сподівання?/Голос України. 5 травня 2016р. URL.: <http://www.golos.com.ua/article/268300>.
3. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. X.: Право, 2016. Т.2: Філософія права/ редкол.: С.І. Максимов (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України; Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 1128с.
4. Завальнюк В.В. Міф як джерело права/Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції: монографія/[Ю.М. Оборотов, В.В. Завальнюк, В.В. Дудченко та ін.]; за ред.. Ю.М. Оборотова. Одеса: Фенікс, 2012. С.53–62.
5. Іншин М.М. Ідеологічні основи сучасного трудового права України: монографія/ М.І. Іншин, В.І. Щербина. X.: Діса плюс, 2016. 328с.
6. Матузов Н.И., Ушанова Н.В. Возможность и действительность в российской правовой системе: монография. М. : Юрлитинформ, 2013. 272с.
7. Мережко А. Юридическая семиотика и юридическая герменевтика. Юридическая практика. URL.: <http://pravo.ua/article.php?id=10001433>
8. Марія Фюрст, Юрген Тринкс. Філософія/Пер. З нім. Вахтанга Кебуладзе. К.: ДУХ і ЛІТЕРА, Інститут релігійних наук св.. Томи Аквінського, 2018. 544с.

9. Нариси з сучасної філософії: Навчальний посібник для магістрів та здобувачів ступеня доктора філософії/І.А. Сайтарли, О.М. Іщенко, А.О. Приятельчук (За ред.академіка НАН України Л.В. Губерського). К.: «ФАДЕКС», 2016. 370с.

10. Правова доктрина України: у 5 т. Х.: Право, 2013. Т.2: Публічно-правова доктрина України/ Ю.П. Битяк, Ю.Г. Барабаш, М.П. Кучерявенко та ін.; за заг.ред. Ю.П. Битяка. 864с.

11. Овчинников А.И. Правовое мышление: теоретико-методологический анализ: Ростов-на-Дону, 2003. 341с.

12. Семіотика (у мовознавстві) – це .../Значення слова. URL.: http://vseslova.com.ua/word/%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%28%D1%83_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D1%96%29-95886u

13. Сырых В.М. Логические основания общей теории права. Т.2. Логика правового мышления. М., 2004. 560с.

14. Юридична енциклопедія: В 6 т./ Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: Укр.енцикл., 1998. Т.4: Н–П. 2002. 720с.

References:

1. Balynska O.M. Semiotyka prava: monohrafiia / O.M. Balynska. Lviv: LvDUVS, 2013. 416s.

2. Barabash Yu. Bezzakhysni prava chy neobhruntovani spodivannia?/Holos Ukrainy. 5 travnia 2016r. URL.: <http://www.golos.com.ua/article/268300>.

3. Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia: u 20 t. Kh.: Pravo, 2016. Т.2: Filosofiia prava/redkol.: S.I. Maksymov (holova) ta in.; Nats. akad. prav. nauk Ukrainy; In-t derzhavy i prava imeni V.M. Koretskoho NAN Ukrainy; Nats. Yuryd. Un-t imeni Yaroslava Mudroho. 2017. 1128s.

4. Zavalniuk V.V. Mif yak dzherelo prava/Aktualni hrani zahalnoteoretychnoi yurysprudentsii: monohrafiia/[Iu.M. Oborotov, V.V. Zavalniuk, V.V. Dudchenko та ьм.]; за ред.. Yu.M. Oborotova. Odesa: Feniks, 2012. S.53–62.

5. Inshyn M.M. Ideolohichni osnovy suchasnoho trudovoho prava Ukrainy: monohrafiia/ M.I. Inshyn, V.I. Shcherbyna. Kh.: Disa plius, 2016. 328s.

6. Matuzov N.Y., Ushanova N.V. Vozmozhnost y deistvytelnost v rossiyskoi pravovoi systeme: monohrafiya. M. : Yurlytynform, 2013. 272s.

7. Merezhko A. Yurydycheskaia semyotyka y yurydycheskaia hermenevtyka. Yurydycheska praktyka. URL.: <http://pravo.ua/article.php?id=10001433>

8. Mariia Fiurst, Yurhen Trynks. Filosofiia/Per. Z nim. Vakhtanha Kebuladze. K.: DUKh i LITERA, Instytut relihiinykh nauk sv.. Tomy Akvinskoho, 2018. 544s.

9. Narisy z suchasnoi filosofii: Navchalnyi posibnyk dlia mahistriv ta zdobuvachiv stupenia doktora filosofii/I.A. Saitarly, O.M. Ishchenko, A.O. Priyatelchuk (Za red.akademika NAN Ukrainy L.V. Huberskoho). K.: «FADEKS», 2016. 370s.

10. Pravova doktryna Ukrainy: u 5 t. Kh.: Pravo, 2013. Т.2: Publichno-pravova doktryna Ukrainy/ Yu.P. Bytiak, Yu.H. Barabash, M.P. Kucheriavenko ta in.; za zah.red. Yu.P. Bytiaka. 864s.

11. Ovchynnykov A.Y. Pravovoe myshlenye: teoretyko-metodolohycheskyi analiz: Rostov-na-Donu, 2003. 341s.

12. Semiotyka (u movoznavstvi) – tse .../Znachennia slova. URL.: http://vseslova.com.ua/word/%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%28%D1%83_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D1%96%29-95886u

13. Сыгыкx V.M. Lohycheskye osnovanyia obshchei teoryy prava. Т.2. Lohyka pravovoho myshleniya. М., 2004. 560s.

14. Iurydychna entsyklopediia: V 6 t./ Redkol.: Yu.S. Shemshuchenko (holova redkol.) ta in. K.: Ukr.entsykl., 1998. Т.4: Н–П. 2002. 720s.

Melnyk Ya. Ya. The Concept of Semiotics in Social Rights: Problems of Doctrinal Politics - Article.

The article deals with the problems of becoming an institute of semiotics in social law. The issues of doctrinal semiotic vacuum affecting the legal policy of full development of social law are considered.

The author notes, referring to the meaning of the term "semiotics" (Greek "semeiotikón"), he is from "seméion", which means sign, sign, and semiology, as a science, explores the properties of signs and sign systems, natural and artificial languages. Scientist O.M. Balynska proposes to define the semiotics of law as a separate line of philosophy of law, conceptually covering all the basic philosophical aspects (ontology, epistemology, axiology, anthropology and praxeology) of law as a social phenomenon.

Reflecting on reality as an image of images, it would not be superfluous to note the position of G. Anders, who states that images are, in principle,

perceived not links, but only torn pictures of the world, so when they show the world, they also hide it. Finally, Anders notes that sensationalism is essentially a pattern; and not only because it covers them and extinguishes them; but also because it tends to be templates.

The absolutization of law, according to V.V. Zavalnyuk - is also a myth of law as a realization of justice, the ideal. The myth that embodied the messianic image of law, which existed at various historical stages, was transformed and formed many derivative myths. Yu.G. Barabash and V.L. Fedorenko comes to the conclusion that the social policy of the state, including at the constitutional level, should be reoriented solely on the issue of social care of citizens to create conditions when everyone can guarantee his or her normal existence by his or her own efforts. A similar position is held by the scientists M.I. Inshin and V.I. Shcherbyna. They note that, as a rule, the ultimate goals of social policy are to achieve balance, stability and security of life in society, the integrity and dynamism of its development, the provision of sufficient material, organizational and other resources for their progress and improvement, and ultimately the creation of conditions for a peaceful life of citizens, their confidence in tomorrow.

Key words: social law, legal semiotics, social policy, social law semiotics, law as a sign system

Мельник Я.Я. концепция семиотики в социальных прав: проблемы доктринальные политикую – Статья.

В статье рассматриваются проблемы становления института семиотики в социальном праве. Рассматриваются вопросы доктринального семиотического вакуума, сказывается на правовой политике полноценного развития социального права.

Автор отмечает, касаясь содержания термина «семиотика» (по-гречески «*semeiotikón*»), он от «*seméion*», что означает знак, признак, а семиология, как наука, изучающая свойства знаков и знаковых систем, природных и искусственных языков. Ученый А.Н. Балинская семиотику права предлагает определять как отдельное направление философии права, концептуально охватывает все основные философские аспекты (онтологию, гносеологию, аксиологию, антропологию и праксеологию) права как общественного феномена.

Размышляя о действительности как образ образов, не было бы лишним отметить позицию Г. Андерса, который отмечает, что образы принципиально оприявляют не связи, а лишь вырванные картины мира, следовательно, когда они показывают мир, они и его скрывают. В конце концов, Г. Андерс отмечает, что сенсационное по существу относится к шаблонов и не только потому, что оно их прикрывает и гасит; но и потому, что оно само тяготеет к превращению в шаблоны.

Абсолютизация права, - по мнению В.В. Завальнюк - это тоже миф о праве как реализации справедливости, идеала. Миф, воплотивший мессианский образ права, который существовал на разных исторических этапах, трансформировался и создал множество производных мифов. Ю.Г. Барабаш и В.Л. Федоренко приходят к выводу Туму, что социальная политика государства в том числе на конституционном уровне, должна быть переориентирована исключительно по вопросу о социальном попечительстве граждан на создание условий, когда каждый сможет собственными силами обеспечить себе нормальное существование. Похожей позиции придерживаются и ученые М.И. Инишин и В.И. Щербина. Они отмечают, что обычно, конечными целями социальной политики является достижение равновесия, стабильности и безопасности жизни в обществе, целостности и динамизма его развития, обеспечения достаточными материальными, организационными и другими ресурсами их прогресса и совершенствования, а в конечном счете становления условий для спокойной жизни граждан их уверенности в завтрашнем дне.

Ключевые слова: социальные права, правовая семиотика, социальная политика, семиотика социального права, право, как знаковая система.

Авторська довідка:

Мельник Ярослав Ярославович – провідний юрист Центру проблем імплементації європейського соціального права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор кафедри державно-правових та загально-правових дисциплін Київського університету права Національної академії наук України, доктор юридичних наук.

Стаття надійшла до редакції 11 лютого 2020 р.